

Yhteisen maatalouspolitiikan arvioinnin eurooppalainen tukipalvelu

SUUNTAVIIVAT

ARVIOINTISUUNNITELMIEN SUUNNITTELU

TAMMIKUU 2023

This document contains the translation of the guidelines "Design of Evaluation Plans" March 2023. The translation is intended to make the guidelines more helpful and accessible to different stakeholders. Note: The translated text has not been subject to a layout and editorial check. The final reference text is the English version of the guidelines available at the following [link](#).

Tekijänoikeusilmoitus

© Euroopan unioni, 2023

Tekstiä lainattaessa on mainittava lähde.

Suositteltu viittaus:

EUROOPAN KOMISSIO – Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto – Yksikkö A.3 (2023): Suuntaviivat. Arviointisuunnitelmien suunnittelu. Bryssel, tammikuu 2023.

Vastuuvapauslauseke:

Tässä julkaisussa esitetyt tiedot ja näkemykset ovat kirjoittajien omia, eivätkä ne välttämättä edusta komission virallista kantaa. Komissio ei takaa julkaisussa esitettyjen tietojen virheettömyyttä. Komissio tai sen nimissä toimivat henkilöt eivät vastaa siitä, miten julkaisun sisältämiä tietoja käytetään.

Yhteisen maatalouspolitiikan arvioinnin eurooppalainen tukipalvelu vastaa seuranta- ja arviointitoimien tukemisesta EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Se toimii Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston (AGRI-pääosasto) yksikön A.3 "Politiikan tuloksellisuus" ohjauksessa. Yhteisen maatalouspolitiikan arvioinnin eurooppalainen tukipalvelu tukee kaikkia arviointiin osallistuvia sidosryhmiä, erityisesti AGRI-pääosastoa, kansallisia viranomaisia, hallintoviranomaisia ja arvioijia. Tätä varten arvioinnin tukipalvelu kehittää arviointimenetelmiä ja välineitä ja levittää niistä tietoa, kerää ja jakaa hyviä käytäntöjä, luo entistä parempia valmiuksia sekä viestii verkoston jäsenille arviointiin liittyvistä asioista.

Lisätietoja yhteisen maatalouspolitiikan arvioinnin eurooppalaisen tukipalvelun toiminnasta saa internetistä Europa-palvelimelta (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/eu-cap-network/support/european-evaluation-helpdesk_en).

Yhteisen maatalouspolitiikan arvioinnin eurooppalainen tukipalvelu

Rue Belliard 12, Bryssel, Belgia

(+32-2) 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

SISÄLLYSLUETTELO

Lyhenneluettelo	iv
Kiitokset	v
Johdanto	Error! Bookmark not defined.
1. Oikeudellinen kehys	4
2. Arviointisuunnitelman luonnos	7
3. Arviointisuunnitelman keskeinen sisältö	9
3.1 Tavoitteet ja arviointitarpeet	11
3.2 Hallinnointi ja koordinointi	16
3.3 Sidosryhmien kartoittaminen	19
3.4 Aikataulu	22
3.5 Data ja tiedot	26
3.6 Viestintä ja seuranta	30
3.7 Resurssit, tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen	33
Liite – Arviointikriteerien määritelmät	36

TAULUKOT

Taulukko 1 – Arviointisuunnitelman luonnos (vähimmäisisältö ja suositettava sisältö). 7	
Taulukko 2 – Arviointisuunnitelman 1 jakson ehdotettu sisältö	11
Taulukko 3 – Arviointisuunnitelman 2 jakson ehdotettu sisältö	16
Taulukko 4 – Arviointisuunnitelman 3 jakson ehdotettu sisältö	19
Taulukko 5 – Arviointisuunnitelman 4 jakson ehdotettu sisältö	22
Taulukko 6 – Arviointisuunnitelman 5 jakson ehdotettu sisältö	26
Taulukko 7 – Arviointisuunnitelman 6 jakson ehdotettu sisältö	30
Taulukko 8 – Arviointisuunnitelman 7 jakson ehdotettu sisältö	33

KAAVIOT

Kaavio 1 – Arviointisuunnitelman vähimmäisrakenne	9
Kaavio 2 – Arviointisuunnitelman eri jaksojen väliset yhteydet	9

LAATIKOT

Laatikko 1 – Arviointikriteereissä käytetyt määritelmät	36
---	----

LYHENNELUETTELO

AGRI-pääosasto	Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto
AKIS	Maatalouden tieto- ja innovointijärjestelmä
GAEC	Hyvä maatalous- ja ympäristökunto
YMP	Yhteinen maatalouspolitiikka

KIITOKSET

Suuntaviivat laati kansainvälinen arviointiasiantuntijaryhmä, johon kuuluvat Costas Apostolopoulos, Neringa Viršiliene ja Sari Rannanpää. Laatimisessa avustivat myös Maria Coto, Jérôme Paperou ja Stephanie Vella. Työtä koordinoi yhteisen maatalouspolitiikan arvioinnin eurooppalainen tukipalvelu Marili Parissakin johdolla. Laadun ja yhdenmukaisuuden arvioinnista vastasivat Valdis Kudinš ja Hannes Wimmer. Suuntaviivojen yleisen laadun ja visuaalisen ilmeen viimeistelyssä auttoivat Brigit Zomer, Steve Gillman ja Jules Vincent.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston edustajat varmistivat, että suuntaviivat eivät ole ristiriidassa EU:n politiikkakehyksen kanssa.

Jäsenvaltioiden edustajat esittivät huomioita suuntaviivojen luonnoksesta marraskuussa 2022 pidetyssä palauteryhmän kokouksessa.

JOHDANTO

Arvioinnin merkitys: miksi YMP:n strategiasuunnitelmia arvioidaan?

Arviointeja tehdään, koska niistä on merkittävää hyötyä paremman ja tehokkaamman politiikan suunnittelussa ja toteuttamisessa. YMP:n strategiasuunnitelmien arvioinneista on hyötyä erityisesti

- YMP:n strategiasuunnitelmien edistymisen ja saavutusten esittelemisessä ja rahoituksen käytön perustelemisessä
- tietojen toimittamisessa interventioiden kohdentamisen parantamiseksi ja siten politiikan tehostamiseksi
- YMP:n strategiasuunnitelman täytäntöönpanon vastuuvollisuuden ja avoimuuden varmistamisessa
- viestintäkanavana toimimisessa hallintoviranomaisen ja suunnitelman suunnitteluun ja täytäntöönpanoon osallistuvien keskeisten sidosryhmien, kuten Euroopan komission, välillä
- todisteiden ja vankan analyysipohjan esittämisessä tulevien suunnitelmien tai politiikkojen suunnittelua varten
- jatkuvan oppimisen ja parantamisen prosessin käyttöön ottamisessa suunnitelmien täytäntöönpanon ja tulevan suunnittelun laadun parantamiseksi.

Oikeudellisissa vaatimuksissa vahvistetaan edellytykset, joilla varmistetaan arviointien suorittaminen. Jäsenvaltioiden on kaudella 2023–2027 arvioitava YMP:n strategiasuunnitelmaansa täytäntöönpanon aikana ja sen jälkeen (jälkiarviointi). Asetuksen (EU) 2021/2115 140 artiklassa säädettyjen oikeudellisten vaatimusten mukaisesti arviointien tarkoituksena on suunnittelun ja täytäntöönpanon laadun parantaminen.

Mitkä ovat arviointisuunnitelman laatimisen perustelut?

Arviointisuunnitelma on kirjallinen asiakirja, jossa kuvataan, miten YMP:n strategiasuunnitelmaa aiotaan arvioida ja miten arvioinnin tuloksia aiotaan käyttää täytäntöönpanon ja päätöksenteon parantamiseen. Arviointisuunnitelmassa selkeytetään kysymyksiä ”Mitä?”, ”Miten?” ja ”Miksi sillä on merkitystä?” YMP:n strategiasuunnitelman laadintaa varten.

Jäsenvaltioiden on laadittava arviointivaatimusten täyttämiseksi arviointisuunnitelma, joka täyttää asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II luetellut vähimmäisvaatimukset¹. Arviointisuunnitelma sisältää muun muassa tiedot suunnitelluista arvioinneista täytäntöönpanokaudella 2023–2027 ja tiedot vuonna 2031 tehtävää jälkiarviointia varten.

Arviointisuunnitelma on esitettävä seurantakomitealle viimeistään vuoden kuluttua YMP:n strategiasuunnitelmien hyväksymisestä.² Euroopan komissio ainoastaan panee merkille arviointisuunnitelman, eikä sen tarvitse hyväksyä sitä. Jäsenvaltioiden on kuitenkin jaettava arviointitoimia ja havaintoja koskevat tiedot Euroopan komissiolle sen jälkeen kun seurantakomitea on

¹ Asetuksen (EU) 2022/1475 4 artiklan 1 kohta.

² Asetuksen (EU) 2021/2115 140 artikla.

tarkastellut niitä. Tämän on tapahduttava viimeistään kuukautta ennen vuotuista tarkastelukokousta.³ Euroopan komission kanssa on jaettava muun muassa tiedot⁴

- arviointitoimista ja havainnoista, erityisesti edistymisestä arviointien ja niiden yhteenvedojen laadinnassa sekä toimista, joita mahdollisesti totutetaan havaintojen johdosta
- arviointisuunnitelmaan tehtävistä muutoksista.

Mitä hyötyä arviointisuunnitelmasta on?

Arviointisuunnitelmalla varmistetaan, että

- kaikki asianmukaiset arviointitoimet toteutetaan
- käytettävissä ovat riittävät, asianmukaiset resurssit kaikkien tarvittavien arviointien tekemiseen
- arviointeja varten tarvittavat tiedot ovat saatavilla oikea-aikaisesti ja asianmukaisessa muodossa.

Näin ollen jäsenvaltiot voivat arviointisuunnitelman avulla

- parantaa YMP:n strategiasuunnitelman arviointien suunnittelua ja rakennetta
- parantaa seuranta- ja arviointitoimien suuntaamista ja luoda selkeä yhteys niiden välille sekä vastata paremmin YMP:n strategiasuunnitelmaan osallistuvien eri sidosryhmien ensisijaisiin tarpeisiin
- hyödyntää arvioinnin tuloksia paremmin, lisätä tulosten hyödyllisyyttä, integroida tulokset tehokkaammin sekä parantaa niistä viestimistä ja niiden levittämistä.

Suuntaviivojen tarkoitus

Arviointisuunnitelmien suunnittelua varten laaditut suuntaviivat eivät ole luonteeltaan sitovat. Suuntaviivojen tarkoituksena on esittää arviointisuunnitelmia varten vähimmäissisältö ja suositeltu sisältö. Sisältöä voidaan sitten mukauttaa jäsenvaltioiden tarpeisiin.

Suuntaviivoilla on kahtalainen tarkoitus:

- antaa ohjeita arviointisuunnitelman suunnittelusta sen perusteella, mikä on oikeudellisen kehyksen edellyttämä vähimmäissisältö
- ehdottaa arviointisuunnitelmaan lisäsisältöä, jolla edistetään arviointien parempaa suunnittelua, toteutusta ja hyödyntämistä jäsenvaltioiden tasolla.

³ Asetuksen (EU) 2022/1475 5 artikla.

⁴ Asetuksen (EU) 2021/2115 124 artiklan 3 kohdan d alakohta ja 4 kohdan c alakohta.

Näiden ei-sitovien suuntaviivojen kohderyhmät

Suuntaviivojen pääkohderyhmänä ovat YMP:n strategiasuunnitelmien hallintoviranomaiset, jotka vastaavat arviointisuunnitelman laatimisesta. Muita kohderyhmiä ovat seurantakomitea ja maksajavirastot, jotka osallistuvat arviointisuunnitelman laatimiseen.

Suuntaviivojen rakenne ja sisältö

Suuntaviivoissa kuvataan arviointisuunnitelman keskeiset osatekijät ottaen huomioon lakisääteiset vähimmäisvaatimukset. Lisäksi niissä ehdotetaan lisäsisältöä arviointisuunnitelman kuhunkin jaksoon, kuvaillaan keskeisiä käsitteitä, annetaan esimerkkejä keskeisistä kysymyksistä, jotka on esitettävä arviointisuunnitelman kutakin jaksoa laadittaessa, sekä tuodaan esiin eri jaksojen väliset yhteydet. Suuntaviivoja täydennetään välineistöllä, joka sisältää yksityiskohtaisen kuvauksen niistä työvaiheista, joita ehdotetaan arviointisuunnitelman kunkin jakson laadintaan.

1. OIKEUDELLINEN KEHYS

Laatiessaan arviointisuunnitelmaa jäsenvaltioiden on otettava huomioon asiaa koskevien asetusten säädökset siitä, mitä on arvioitava, milloin ja miten.

Mitä on arvioitava?

Jäsenvaltioiden on tarvittaessa arvioitava jokaista erityistavoitetta (joita on yhteensä 10) vähintään kerran täytäntöönpanokauden aikana. Arviointi on tehtävä YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikan mukaisesti. Erityistavoitteita voidaan arvioida yksittäin tai ryhminä (eli kattaen yhdellä arvioinnilla useita tavoitteita). Arviointi on tehtävä YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikan mukaisesti.⁵ Jos jotakin erityistavoitetta ei arvioida täytäntöönpanokauden aikana, jäsenvaltioiden on perusteltava se.

Erityisiä interventioita tai aiheita arvioidaan jäsenvaltion arviointitarpeiden, YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikan ja täytäntöönpanotilanteen mukaan. Tällaisia aiheita ovat esimerkiksi⁶

- Leaderin lisäarvon määrittely
- kansallinen YMP-verkosto
- maatalouden tieto- ja innovointijärjestelmä (AKIS)
- ympäristö- ja ilmastoarkkitehtuuri⁷.

Tehokkuutta arvioidessa mahdollisena aiheena on myös yksinkertaistaminen lopullisten edunsaajien ja hallintoviranomaisten kannalta.⁸

Milloin?

Euroopan komission ja jäsenvaltioiden on tehtävä arviointeja kaudella 2023–2027. Asetuksen (EU) 2021/2115 140 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on tehtävä kahdentyyppisiä arviointeja:

- täytäntöönpanokauden (2023–2027) aikana tehtävät arvioinnit, joille ei ole määritelty tarkkoja ajankohtia
- jälkiarviointi 31. joulukuuta 2031 mennessä.

Täytäntöönpanokauden aikana tehtävät arvioinnit olisi suunniteltava niin, että tulokset ovat saatavilla, kun EU:n tasolla ryhdytään keskustelemaan seuraavan kauden eli vuoden 2027 jälkeisestä YMP:stä, ja jäsenvaltioiden tasolla seuraavaa YMP:n strategiasuunnitelmaa varten. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa käyttää arvioinneissaan myös edellisen ohjelmakauden 2014–2022 tietoja.⁹

⁵ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan a alakohta.

⁶ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan d alakohta.

⁷ Asetuksen (EU) 2021/2115 109 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti (GAEC-vaatimukset ja ehdollisuus).

⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 1 artiklan 3 kohta.

⁹ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan e alakohta.

Miten?

Arviointi edellyttää jäsenvaltioilta jäljempänä lueteltuja toimia. Koska nämä toimet kuuluvat tyypillisesti arviointikehykseen, jäsenvaltioiden olisi laadittava kehys, joka sisältää seuraavat:

- **Asiaankuuluvien arviointikriteerien käyttö** ottaen huomioon YMP:n strategiasuunnitelman intervention soveltamisala, tyyppi ja käyttö.¹⁰ Arviointikriteerit ovat seuraavat: vaikuttavuus, tehokkuus, asiaankuuluvuus, johdonmukaisuus ja unionin tasolla saatava lisäarvo (näiden suuntaviivojen **liitteessä** esitetään paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaiset arviointikriteerien määritelmät).¹¹ Lisäksi jäsenvaltiot arvioivat vaikutusindikaattorien avulla YMP:n yleistavoitteiden saavuttamista ja niiden erityistavoitteiden saavuttamista, jotka sisältyvät asianomaiseen YMP:n strategiasuunnitelmaan.¹² Tämä tarkoittaa, että jos jokin erityistavoite ei sisälly strategiasuunnitelmaan, vaikutuksia ei tarvitse arvioida. Perustelut on kuitenkin esitettävä.¹³ YMP:n strategiasuunnitelman kokonaisvaikutusta arvioidaan ainoastaan jälkiarvioinnilla.¹⁴
- **Interventioiden alueellisen soveltamisalan huomioon ottaminen** tarvittaessa. Tämä koskee erityisesti interventioita, joita ei toteuteta kansallisella tasolla vaan alueellisella tai paikallisella tasolla.¹⁵
- **Keskeisten arvioitavien seikkojen yksilöiminen.** Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä I määritetään tarkemmin vaikuttavuuden arviointikriteerit: kutakin erityistavoitetta varten on yksilöity keskeiset arvioitavat seikat (jotka aiheuttavat arviointivelvoitteen) sekä menestystekijät¹⁶ (suositus, ei velvoite). Liitteessä I ei kuitenkaan määritetä tarkemmin muita arviointikriteerejä.
- **Arviointikysymysten ja menestystekijöiden muotoilu** vaikuttavuutta, tehokkuutta, asiaankuuluvuutta, johdonmukaisuutta ja unionin tasolla saatavaa lisäarvoa koskevien arviointikriteerien arvioimiseksi.¹⁷ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä I esitetyt menestystekijät ovat vain suosituksia. Edellisellä ohjelmakaudella oli 30 EU:n laajuista yhteistä arviointikysymystä, joihin liittyi kohdealan tason ja ohjelmatason arviointiperusteita. Tällä kaudella jäsenvaltio voi laatia omia arviointikysymyksiä edellä mainittujen arviointikriteerien arvioimiseksi.
- **Kaikkien asiaankuuluvien yhteisten indikaattorien (tuotos-, tulos-, vaikutus- ja taustaindikaattorien) ottaminen huomioon,** jotta voidaan arvioida YMP:n strategiasuunnitelmien vaikutuksia erityistavoitteisiin.¹⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä III lueteltujen yksittäisten vaikutusindikaattoreiden osalta olisi laskettava nettovaikutukset.¹⁹

¹⁰ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan b alakohta.

¹¹ Asetuksen (EU) 2022/1475 1 artiklan 1 kohta.

¹² Asetuksen (EU) 2021/2115 140 artiklan 1 kohta.

¹³ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan a alakohta.

¹⁴ Asetuksen (EU) 2022/1475 3 artikla 2 kohta ja asetuksen (EU) 2021/2115 140 artiklan 1 kohta.

¹⁵ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan c alakohta.

¹⁶ "Menestystekijät" korvaa käsitteen "arviointiperusteet", jota käytettiin kaudella 2014–2020.

¹⁷ Asetuksen (EU) 2022/1475 1 artiklan 1 kohta.

¹⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 6 artiklan 1 kohta.

¹⁹ Asetuksen (EU) 2022/1475 6 artiklan 5 kohta.

- **Asiaankuuluvien lisätietojen** (määrällisten ja laadullisten) **ja** tarvittaessa muiden kuin yhteisten **erityisten indikaattorien käyttö** asiaankuuluvien päätelmien tekemiseksi YMP:n strategiasuunnitelmien vaikutuksesta.²⁰

Sääntelykehyksessä käytetään useissa kohdissa termiä "tarvittaessa", kun viitataan siihen, mitä on arvioitava ja miten. Se tarkoittaa, että jäsenvaltioiden olisi käsiteltävä kaikkia merkityksellisiä näkökohtia. Jotkin näkökohdat voivat olla aina merkityksellisiä, kuten Leaderin lisäarvo, joka sisältyy kaikkiin YMP:n strategiasuunnitelmiin ja jota kaikkien jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi arvioitava. Joissakin jäsenvaltioissa voi olla muita merkityksellisiä näkökohtia: esimerkiksi alueellinen soveltamisala voi olla merkityksellinen eri alueista muodostuvissa jäsenvaltioissa ja vähemmän merkityksellinen muissa jäsenvaltioissa.

---

²⁰ Asetuksen (EU) 2022/1475 6 artiklan 2 kohta.

2. ARVIOINTISUUNNITELMAN LUONNOS

Arviointisuunnitelman rakennetta ja sisältöä koskevat vähimmäisvaatimukset kuvataan asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II. Niiden tiivistelmä esitetään jäljempänä olevassa taulukossa. Liitteen mukaan arviointisuunnitelmassa on oltava seitsemän jaksoa. Ne luetellaan jäljempänä olevan taulukon ensimmäisessä sarakkeessa. Taulukon toisessa sarakkeessa esitetään arviointisuunnitelman vähimmäisisältö. Kolmannessa sarakkeessa esitetään kuhunkin jaksoon suositeltua lisäsisältöä.

Jäsenvaltiot voivat halutessaan muuttaa arviointisuunnitelman jaksojen järjestystä, jos ne katsovat sen tarkoituksenmukaiseksi. Voidaan esimerkiksi perustella, että sidosryhmien kartoittaminen on tärkeintä, koska sidosryhmiä on kuultava heidän tarpeistaan. Toisaalta jotkin sidosryhmät voivat myös osallistua tietojen toimittamiseen tai arviointiaiheiden yksilöimiseen. Näissä suuntaviivoissa noudatetaan asetuksen liitteen II järjestystä. Se ei kuitenkaan tarkoita, että kyseistä järjestystä olisi noudatettava tiukasti.

Taulukko 1 – Arviointisuunnitelman luonnos (vähimmäisisältö ja suositeltava sisältö)

Arviointisuunnitelman jakso	Vähimmäisisältö (asetus)	Lisäsisältö (suositus)
1. Tavoitteet ja tarpeet	<ul style="list-style-type: none"> Arviointitavoitteet ja -tarpeet Toimien riittävyyden varmistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointitoimet Arviointiaiheet
2. Hallinnointi ja koordinointi	<ul style="list-style-type: none"> Seuranta- ja arviointijärjestelyt Keskeiset tahot ja vastuut 	<ul style="list-style-type: none"> Rakenteet, joilla hallitaan tehokkaasti arviointien suunnittelua, toteutusta ja laatua Lisärakenteet arvioinnin tulosten käytön edistämiseksi
3. Sidosryhmien kartoittaminen	<ul style="list-style-type: none"> Asiaankuuluvien sidosryhmien kuvaus Sidosryhmien tarpeet Valmiuksien kehittämiseen liittyvät tarpeet (toteutetaan 7 jakson mukaisesti) 	<ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmäkartoitus Sidosryhmäluokitus Sidosryhmäkartoituksen käyttäminen
4. Aikataulu	<ul style="list-style-type: none"> Arviointien suunnittelu: <ul style="list-style-type: none"> YMP:n tavoitteiden edistäminen täytäntöönpanokaudella erityisaiheiden arviointi (esim. ympäristö- ja 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointien etenemissuunnitelma, mukaan lukien kaikenlaiset arviointitoimet: arvioinnit ja arviointia tukevat tutkimukset, valmiuksien kehittämistoimet ja seurantajärjestelmien kehittäminen

	<p>ilmastoarkkitehtuuri, YMP-verkostot, Leader ja AKIS)</p> <ul style="list-style-type: none"> Täydentävät tutkimukset ja muu tutkimus- ja analyysitoiminta 	
5. Data ja tiedot	<ul style="list-style-type: none"> Tietojen saatavuutta koskevat järjestelyt Tietolähteet Tietojen toimittamiseen ja laatuun liittyvät institutionaaliset järjestelyt Tietoaukkojen tunnistaminen ja korjaustoimet Ajoissa toimintavalmiina olevat tietojärjestelmät 	<ul style="list-style-type: none"> Yleinen arviointikehys (ml. alustavat arviointikysymykset, menestystekijät, indikaattorit ja tietolähteet) tietoaukkojen tunnistamiseksi Toimijoiden kouluttaminen tiedonhallintajärjestelmien käytössä tarvittaessa
6. Viestintä ja seuranta	<ul style="list-style-type: none"> Toimintatapa arvioinnin tulosten levittämiseksi kohdevastaanottajille Arvioinnin tulosten seuranta- ja hyödyntämismekanismit 	<ul style="list-style-type: none"> Viestintäsuunnitelman kuvaus Arvioinnin tuloksista viestimisen tavoitteet Kansallisten YMP-verkoston rooli
7. Resurssit, tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kuvaus arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavista resursseista (hallinnolliset valmiudet, data, rahoitusvarat ja tietotekniikkaa koskevat tarpeet) Kuvaus ohjelmatuen täytäntöönpanosta (ml. tekninen tuki, valmiuksien kehittämistoimet ja arviointituki paikallisille toimintaryhmille) 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallisten toimintaryhmien jäsennely valmiuksien kehittämissuunnitelma paikallisten kehittämisstrategioiden arvioimiseksi

3. ARVIOINTISUUNNITELMAN KESKEINEN SISÄLTÖ

Tässä luvussa kuvataan arviointisuunnitelman perussisältö. Lähtökohtana ovat asetuksen liitteen II²¹ seitsemässä jaksossa määritellyt vähimmäisvaatimukset.

Kaavio 1 – Arviointisuunnitelman vähimmäisrakenne

Lähde: YMP:n arvioinnin neuvontapalvelu (2023).

Arviointisuunnitelman seitsemää jaksoa kuvataan tarkemmin seuraavissa luvuissa. Jokaiseen jaksoon ehdotetaan vähimmäis- ja lisäsisältöä. Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II vahvistetut vähimmäisvaatimukset esitetään **oranssissa** laatikossa. Näissä suuntaviivoissa ehdotetaan myös lisäsisältöä perusteluineen. Arviointisuunnitelman kunkin jakson yhteydet muihin jaksoihin kuvataan yksityiskohtaisesti ja esitetään tiivistetysti jäljempänä olevassa kaaviossa 2.

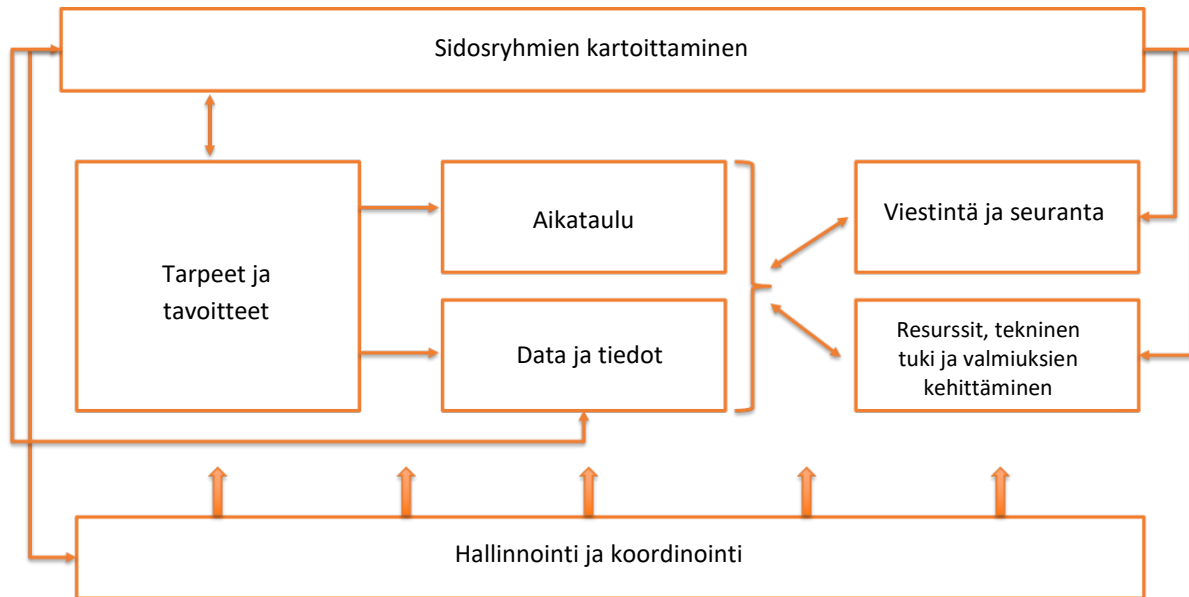
Arviointisuunnitelman kutakin jaksoa laadittaessa on otettava huomioon tietyt keskeiset käsitteet, jotka on määritelty, jotta tärkeimmät kysymykset ja käsitteet ymmärretään samalla tavalla. Esitetyt keskeiset kysymykset voivat ohjata jäsenvaltioita siinä, mitä on otettava huomioon laadittaessa arviointisuunnitelman kutakin jaksoa. Lopuksi esitetään ehdotus kunkin jakson alustavaksi luonnokseksi.

Näihin suuntaviivoihin liittyvässä välineistössä on tarkempia ohjeita arviointisuunnitelman kunkin jakson laatimiseen.

Kaavio 2 – Arviointisuunnitelman eri jaksojen väliset yhteydet

²¹ Asetuksen (EU) 2022/1475 liite II.

Lähde: YMP:n arvioinnin neuvontapalvelu (2023).

3.1 Tavoitteet ja arviointitarpeet

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Tässä jaksossa olisi esitettävä arviointisuunnitelman tavoitteet ja arviointiin liittyvät tarpeet. Jakson ehdotetun lisäsisällön perustelut on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2 – Arviointisuunnitelman 1 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäissisältö ²²	Lisäsisältö	Perustelut ²³
Selvitys <ul style="list-style-type: none"> • arviointitarpeista • arviointitavoitteista 	Arviointitoimet	Arviointien laatiminen, havaintojen johdosta toteutettavat toimet – 124 artiklan 3 kohdan d alakohta Seurantatoimista ja havainnoista raportoiminen ²⁴
Toimien riittävyden varmistaminen	Arviointiaiheet	Eryistavoitteiden arviointi interventiologiikan mukaisesti – 2 artiklan a alakohta Eryisten interventioiden tai aiheiden arviointi – 2 artiklan d alakohta Arvioinnin yksinkertaistaminen – 1 artiklan 3 kohta

Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?

2 jakso – Hallinnointi ja koordinointi on arviointisuunnitelman eri jaksoja yhdistävä tekijä, koska eri tahot tai toimijat voivat olla vastuussa arviointisuunnitelman eri osista.

3 jakso – Sidosryhmien kartoittaminen: kartoittamisen aikana sidosryhmät voivat kommentoida arviointitarpeita ja arvioinnin tavoitteita sekä ehdottaa arviointiaiheita, jotka palvelevat niiden tarpeita.

4 jakso – Aikataulu: Valitut aiheet ja toimet vaikuttavat arviointien suunnittelun aikatauluun. Lisäksi toimet voivat liittyä arvioinnin valmiuksien kehittämiseen, dataan ja tietoihin, jos arviointitoimet koskevat tietojärjestelmiä ja tietoaukkojen korjaamista, ja tekniseen tukeen, jos ne koskevat paikallisten toimintaryhmien tukemista.

7 jakso – Resurssit, tekninen tuki, valmiuksien kehittäminen: arviointiaiheiden ja -toimien lopullinen valinta riippuu käytettävissä olevista henkilöstöresursseista (arvioijat ja arviointivalmiudet) ja taloudellisista resursseista (arvioinneissa käytettävissä olevat määrärahat).

Keskeisiä termejä

Selvitys arviointisuunnitelman tavoitteista ja arviointiin liittyvistä tarpeista: tarkoituksena on varmistaa riittävien, asianmukaisten arviointitoimien toteuttaminen, erityisesti ohjelmien ohjauksessa tarvittavien tietojen toimittamiseksi, seuraavan politiikkaohjelmakauden tueksi ja sen varmistamiseksi, että YMP:n strategiasuunnitelman arviointiin tarvittavat tiedot ovat saatavilla.

²² Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 1 jakso ja asetuksen (EU) 2021/2115 140 artiklan 4 kohta.

²³ Artiklat viittaavat asetukseen (EU) 2022/1475.

²⁴ Asetuksen (EU) 2022/1475 5 artikla.

Arviointisuunnitelmaan sisällytettävät arvioinnin **tavoitteet** voivat kattaa yhden tai useamman seuraavista kolmesta tasosta:

- strategisen tason, jolla arvioinnit heijastavat tilannetta kansallisella tasolla, kun arvioidaan YMP:n strategiasuunnitelman vaikutusta YMP:n yleisten tavoitteiden ja asiaankuuluvien erityistavoitteiden saavuttamiseen²⁵
- alueellisen tason, jolla arvioinneissa voidaan arvioida alueellisella tai paikallisella tasolla toteutettuja YMP:n strategiasuunnitelman interventioita²⁶
- aihekohtaisen tason (kansallisen tai alueellisen), jolla arvioinneissa voidaan arvioida tiettyä jäsenvaltion kannalta kiinnostavaa tai ensisijaista aihetta.

Ensin voidaan yksilöidä **arviointitarpeet**. Ne voivat johtua YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikasta ja hallintoviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien tarpeista. Arviointitarpeiden yksilöimisessä voidaan hyödyntää myös edellisten ohjelmakausien kokemuksia.

Arviointitarpeiden ja arviointisuunnitelman tavoitteiden selkeä kuvaus mahdollistaa asianmukaisten **arviointitoimien** suunnittelun ja toteuttamisen **YMP:n strategiasuunnitelman yhteydessä**. Arviointitoimet ovat toimia, joita hallintoviranomaisten ja muiden sidosryhmien on toteutettava, ja niitä on kolmea tyyppiä:

- seuranta- ja arviointijärjestelmien kehittämiseen liittyvät toimet (mm. säännöt, menettelyt, säädökset, tiedot ja tietojärjestelmät), joilla varmistetaan, että **YMP:n strategiasuunnitelman arvioinneissa tarvittavat tiedot ovat saatavilla**
- (erityistavoitteiden tai -aiheiden) arviointien suunnittelu ja toteutus sekä arviointia tukevat tutkimukset, mukaan lukien arvioinnin tulosten levittäminen ja seuranta
- arviointivalmiuksien kehittämiseen liittyvät toimet.

Arviointitoimia voidaan toteuttaa eri tarkoituksia varten eri ajankohtina:

- a) ohjelmakauden aikana **ohjelmien ohjausta varten tarvittavien tietojen toimittamiseksi** erityisesti seuraavasti:
  - erityistavoitteiden arvioimiseksi kunkin YMP:n strategiasuunnitelman ja sen interventiologiikan mukaisesti, jolloin arviointitoimissa otetaan huomioon myös se, tehdäänkö arvioinnit erityistavoitteittain vai kattaen yhdellä arvioinnilla useita erityistavoitteita²⁷
  - YMP:n strategiasuunnitelman arvioimiseksi asiaankuuluvien arviointikriteerien mukaisesti ja vaikutusten arvioimiseksi²⁸
  - keskusteluihin osallistumiseksi seuraavan (vuoden 2027 jälkeisen) politiikkakauden suunnittelua ja valmistelua varten

²⁵ Asiakirjassa erityistavoitteilla tarkoitetaan yhdeksää erityistavoitetta sekä monialaista tavoitetta asetuksen (EU) 2021/2115 6 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti.

²⁶ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan c alakohta.

²⁷ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan a alakohta.

²⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan b alakohta.

- **sen varmistamiseksi, että YMP:n strategiasuunnitelman arviointia varten tarvittavat tiedot ovat saatavilla²⁹**, jolloin jäsenvaltioiden on erityisesti
  - o varmistettava tietojen saatavuus, jotta arvioijat voivat täyttää seurantaan ja arviointiin liittyvät velvoitteensa
  - o toteutettava kansallisten ja tarvittaessa alueellisten tilastoyksiköiden, tutkimuskeskusten, yritysten ja tietojen toimittajien kanssa tarvittavat järjestelyt tietojen saatavuuden varmistamiseksi

- b) jälkikäteen, jotta **saadaan tulevaa (vuoden 2034 jälkeistä) politiikkakautta varten tietoja**, joiden avulla voidaan erityisesti
  - arvioida YMP:n strategiasuunnitelmaa ja sen täytäntöönpanoa kunkin vaikuttavuutta, tehokkuutta, asiaankuuluvuutta, johdonmukaisuutta sekä unionin tasolla saatavaa lisäarvoa ja vaikutusta koskevan arviointikriteerin perusteella.³⁰

Keskeisiä kysymyksiä

- **Millaisia YMP:n strategiasuunnitelmaan liittyviä arviointitarpeita on olemassa?**

Tämä on lähtökohtana arviointisuunnitelman tavoitteiden määrittelylle. Mahdollisia osakysymyksiä:

- o Mitkä ovat tärkeimmät tarpeet, jotka ohjaavat YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikkaa?
- o Onko muita arviointitarpeita?
- o Mitä muita YMP:n strategiasuunnitelmaan liittyviä tietotarpeita on olemassa? Mitkä niistä voidaan täyttää arvioinnin avulla?
- o Miten arviointisuunnitelman toimissa otetaan huomioon arvioinnin eri sidosryhmien tarpeet (jotka on yksilöity sidosryhmäkartoituksessa arviointisuunnitelman 3 jaksossa)?
- o Voidaanko arviointisuunnitelmassa ottaa huomioon ilmaantuvat uudet arviointitarpeet?

- **Mitkä ovat arviointisuunnitelman tavoitteet?**

Tarpeiden perusteella voidaan määritellä arviointisuunnitelman tavoitteet. Mahdollisia alakysymyksiä:

- o Miten arviointisuunnitelmalla voidaan vastata yksilöityihin arviointitarpeisiin?
- o Millaisia arviointeja arviointisuunnitelma kattaa, esimerkiksi prosessiarviointeja, tulossuuntautuneita arviointeja tai vaikutustenarviointeja?

²⁹ Asetuksen (EU) 2022/1475 7 artikla.

³⁰ Asetuksen (EU) 2022/1475 3 artikla.

- Mitä erityistavoitteita ja -aiheita arvioidaan täytäntöönpanokauden aikana, myös perustelut, jos joitakin erityistavoitteita ei arvioida?
- Mikä on arviointisuunnitelman kohdeyleisö (ottaen huomioon sidosryhmät ja niiden tarpeet sekä suunnitellut arviointitoimet)?
- Mitä resursseja on käytettävissä, jotta arviointisuunnitelman tavoitetaso voidaan määritellä paremmin?
- Mikä on tiedon- ja datankeruujärjestelmien tilanne? Missä määrin arviointisuunnitelman tavoitteisiin olisi sisällytettävä tavoitteiden päivittäminen tai uudistaminen, jotta varmistetaan, että YMP:n strategiasuunnitelman arviointiin tarvittavat tiedot ovat saatavilla?

● **Mitä arviointitoimia arviointisuunnitelman tulisi sisältää?**

Mahdollisia tarkempia alakysymyksiä:

- Miten yksityiskohtainen arviointisuunnitelman on oltava? Se voi olla esimerkiksi
  - strateginen (yleissuunnitelma, johon kuuluu monivuotinen työsuunnitelma ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat)
  - yksityiskohtainen (sisältää yksityiskohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, jossa mainitaan kaikki ennakoitavat arviointitoimet, arviointiaiheet ja arviointia tukevat tutkimukset).

● **Ovatko arviointitarpeet, arviointisuunnitelman tavoitteet ja suunnitellut arviointitoimet keskenään johdonmukaisia?**

Mahdollisia tarkempia alakysymyksiä:

- Miten yksityiskohtainen arviointisuunnitelman on oltava? Arviointisuunnitelma voi olla esimerkiksi
  - strateginen (yleissuunnitelma, johon kuuluu monivuotinen työsuunnitelma ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat)
  - yksityiskohtainen (sisältää yksityiskohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, jossa mainitaan kaikki ennakoitavat arviointitoimet, arviointiaiheet ja arviointia tukevat tutkimukset).

● **Ovatko arviointitarpeet, arviointisuunnitelman tavoitteet ja suunnitellut arviointitoimet johdonmukaisia?**

Johdonmukaisuus on tarkistettava sekä taakse- että eteenpäin:

- Missä määrin suunnitellut toimet voivat täyttää arviointitarpeet ja -tavoitteet?
- Kuinka hyvä looginen yhteys on arviointitarpeiden sekä tavoitteiden ja suunniteltujen toimien välillä?

Alueelliset näkökohdat

- Arviointiaiheiden valinta: Tämä voi olla erityinen haaste eri alueista muodostuvissa maissa, koska edut ja tarpeet voivat vaihdella alueittain. Siksi on mahdollista
  - perustaa joitakin yhteisiä päätöksenteko- tai priorisointimekanismeja, joita kaikki alueet soveltavat
  - luokitella kysymykset sen mukaan, kiinnostavatko ne
    - kaikkia alueita
    - erityisesti yhtä tai useampaa aluetta.
- Alueellisen näkökulman sisällyttäminen kuhunkin arviointiin: Eri alueista muodostuvissa jäsenvaltioissa tulisi arvioida kunkin arviointiaiheen osalta erityisesti yksittäisten alueiden erityistilannetta. Kussakin tapauksessa on myös hyödyllistä analysoida alueiden välisiä eroja ja yhteisiä näkökohtia ja siten pystyä hyödyntämään muiden mahdollisia oppeja tai tekemään niistä johtopäätöksiä.

Tämän jakson alustava luonnos

1. Arviointisuunnitelman tavoitteet
2. Arviointitarpeet
3. Suunnitellut arviointitoimet tyypeittäin
4. Suunnitellut arviointiaiheet

3.2 Hallinnointi ja koordinointi

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Arviointisuunnitelman tässä jaksossa olisi kuvattava seuranta- ja arviointijärjestelyt sekä tärkeimmät tahot ja niiden vastuut. Ehdotetun hallinnointi- ja koordinoitijaksoa koskevan lisäsisällön perustelut esitetään taulukossa 3.

Taulukko 3 – Arviointisuunnitelman 2 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäisisältö ³¹	Lisäsisältö	Perustelut
Seuranta- ja arviointijärjestelyjen kuvaus	Rakenteet, joilla hallitaan tehokkaasti arviointien suunnittelua, toteutusta ja laatua	Arvioinnin ohjausryhmien ja arvioinnin neuvoa-antavien ryhmien kaltaiset rakenteet voivat parantaa arviointien suunnittelua, täytäntöönpanoa ja laatua.
Järjestelyihin osallistuvat keskeiset tahot ja niiden vastuut	Lisärakenteet arvioinnin tulosten käytön edistämiseksi	Näiden ryhmien rooliin ja tehtäviin liittyy usein epäselvyyttä, ja rooli olisikin kuvattava selvästi arviointisuunnitelmassa. Näitä voidaan harkita, jos ne ovat merkityksellisiä arvioinnin tulosten käytön parantamiseksi politiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.

Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?

3 jaksossa – Sidosryhmien kartoittaminen – pohditaan, mitä sidosryhmiä liittyy arviointitoimien suunnitteluun ja mitkä sidosryhmät tarvitsevat arviointitietämystä ja -osaamista. Osa näistä sidosryhmistä osallistuu myös hallinnointi- ja koordinoitijärjestelyihin.

6 jakso – Arvioinnin tuloksia koskeva viestintä ja seuranta: yksilöidään arvioinnin tulosten tärkeimmät kohderyhmät.

2, 3 ja 6 jaksossa (hallinnointi, sidosryhmien kartoittaminen ja viestintä) kuvataan arviointijärjestelmän tärkeimmät sidosryhmät.

Lisäksi hallinnointiin ja koordinointiin osallistuvat toimijat tai tahot antavat panoksensa arviointisuunnitelman tarpeisiin ja tavoitteisiin (1 jakso), arviointitoimien aikatauluun (4 jakso), tietojen toimittamiseen (5 jakso) sekä teknisen tuen ja valmiuksien kehittämisen organisointiin ja tarjoamiseen (7 jakso).

Keskeisiä termejä

Vähimmäisisältö: lyhyt kuvaus YMP:n strategiasuunnitelman seuranta- ja arviointijärjestelyistä, niihin osallistuvista keskeisistä tahoista ja näiden tahojen vastuista.

³¹ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 2 kohta.

Tässä arviointisuunnitelman jaksossa käsitellään **hallinnointia**³². Termillä tarkoitetaan vuorovaikutteisia prosesseja, joiden avulla maatalouselintarviketeollisuuden ja maaseutualueiden tärkeimmät sidosryhmät ohjaavat YMP:n strategiasuunnitelman arviointeja yhteisesti neuvoteltujen parannusten aikaansaamiseksi arviointien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä niiden tulosten laajemmassa hyödyntämisessä.

Seuranta- ja arviointijärjestelyillä tarkoitetaan YMP:n strategiasuunnitelmien täytäntöönpanon seuranta- ja arviointia varten perustettua toimijoiden, toimien ja mekanismien järjestelmää.

Säädösten mukaan jäsenvaltioiden on

- yksilöitävä YMP:n strategiasuunnitelman seuranta- ja arviointijärjestelyihin osallistuvat keskeiset tahot
- määriteltävä näiden tahojen roolit ja vastuut YMP:n strategiasuunnitelman seurannassa ja arvioinnissa.

Näitä järjestelyihin **osallistuvia tahoja** ovat muun muassa asiaa koskevissa asetuksissa määritellyt tahot, kuten

- hallintoviranomainen, joka varmistaa, että arviointisuunnitelma on käytössä ja arvioinnit ovat seuranta- ja arviointijärjestelmän mukaisia³³
- seurantakomitea, joka tarkastelee arviointien edistymistä ja niiden havaintojen johdosta toteutettavia toimia³⁴ sekä antaa lausuntonsa arviointisuunnitelmasta ja siihen mahdollisesti tehtävistä muutoksista³⁵
- kansallinen YMP-verkosto, joka edistää verkostoitumalla seuranta- ja arviointivalmiuksia ja -toimia³⁶ sekä toteuttaa koulutusta ja valmiuksien kehittämistoimia, mahdollisesti yhteistyössä hallintoviranomaisen kanssa, YMP:n strategiasuunnitelman arviointeihin osallistuvien osaamisen parantamiseksi³⁷
- maksajavirasto menojen hallinnoinnista ja valvonnasta sekä seurantatietojen toimittamisesta vastaavana tahona³⁸
- alueet, jotka voivat tarvittaessa osallistua arviointisuunnitelman suunnitteluun sekä YMP:n strategiasuunnitelman alueellisten interventioiden seurantaan ja arviointiin³⁹
- jäsenvaltioiden muut mahdolliset asiaankuuluvat elimet, kuten arviointiyksikkö, neuvoa-antavat laitokset, arvioinnin ohjausryhmä tai tekniset työryhmät.

³² Termiä "hallinnointi" alettiin käyttää, kun perinteiset hallintomuodot eivät todellisuudessa olleet avoimia, osallistavia, joustavia eivätkä kosketuksissa todellisuuteen, koska niissä jätettiin huomiotta se, miten keskeistä julkisten ja yksityisten toimijoiden välinen hallinnon ulkopuolinen vuorovaikutus on. Huomattiin, että vain tunnustamalla nämä vuorovaikutussuhteet voidaan odottaa, että saavutetaan pätevä, tietoon perustuva päätöksenteko, luova ongelmanratkaisu sekä joustava, hyvin koordinoitu politiikan täytäntöönpano. (Ansell & Torfing, 2022)

³³ Asetuksen (EU) 2021/2115 123 artiklan 2 kohdan e alakohta.

³⁴ Asetuksen (EU) 2021/2115 124 artiklan 3 kohdan d alakohta.

³⁵ Asetuksen (EU) 2021/2115 124 artiklan 4 kohdan c alakohta.

³⁶ Asetuksen (EU) 2021/2115 126 artiklan 3 kohdan f alakohta.

³⁷ Asetuksen (EU) 2022/1475 7 artiklan 4 kohta.

³⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä IV olevan 2 kohdan a alakohdan i alakohta.

³⁹ Asetuksen (EU) 2021/2115 johdanto-osan 120 kappale.

Keskeisiä kysymyksiä

- Mitkä ovat tärkeimmät seurantaan ja arviointiin osallistuvat tahot ja niiden vastuut? Mahdollisia alakysymyksiä:
  - Onko tarpeen perustaa seurantakomitean ja kansallisen YMP-verkoston lisäksi muita rakenteita, jotka voivat auttaa ohjaamaan arviointeja (esim. ohjausryhmät) tai antamaan arviointeja koskevia neuvoja (esim. neuvoo-antavat ryhmät)? Mitkä ovat niiden tehtävät ja vastuut?
  - Miten seurantaan ja arviointiin liittyvät tehtävät ja vastuut jakautuvat hallintoviranomaisen eri osien ja muiden rakenteiden kesken?
- Mitä voidaan oppia edelliseltä ohjelmakaudelta ja sisällyttää uusiin hallinnointi- ja koordinoitijärjestelyihin (esim. tarkastella ensimmäisen ja toisen pilarin yhteen YMP:n strategiasuunnitelmaan yhdistämisen vaikutuksia hallinnointiin ja koordinointiin)?
- Mikä on hallinnointi- ja koordinoitielinten tehtävä arviointisuunnitelman muutosten tarkistamisessa tai validoinnissa?
- Miten hallinnointijärjestelyt olisi pantava täytäntöön? Vaihtoehtoina voivat olla esimerkiksi a) verkostoituminen b) oikeudellisesti sitovat järjestelyt.

Alueelliset näkökohdat

- Mikä on alueiden odotettu rooli hallinnointi- ja koordinoitimenettelyissä ja -rakenteissa?
- Millä mekanismeilla varmistetaan asianmukainen koordinointi sekä suhteet alueisiin ja alueiden välillä?
- Mikä on kansallisen YMP-verkoston rooli tässä suhteessa?
- Mitä koordinoivia toimijoita alueilla tarvitaan ja mikä on niiden rooli ja kuvaus?

Arviointisuunnitelman tämän jakson alustava luonnos

1. Arviointien hallinnoinnin ja koordinoinnin keskeiset sidosryhmät ja tahot
2. Rakenteet, joilla parannetaan arviointien suunnittelua, toteutusta ja laatua
3. Lisärakenteet arviointien hallinnointia ja koordinointia varten

3.3 Sidosryhmien kartoittaminen

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Arviointisuunnitelman tässä jaksossa olisi kuvattava asiaankuuluvat sidosryhmät, niiden arviointitarpeet ja niiden valmiuksien kehittämistarpeet asetuksen (EU) 2022/1475 liitteen II mukaisesti. Jäsenvaltioiden olisi näiden säännösten perusteella

- yksilöitävä kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, myös ne, jotka eivät ole edustettuina seurantakomiteassa
- diagnosoitava arviointitoimintaan liittyvät tarpeensa
- määriteltävä roolinsa YMP:n strategiasuunnitelman arvioinnissa ja arvioitava tarvittaessa valmiuksien kehittämistä koskevat tarpeensa, jotta ne voivat täyttää tämän roolin.

Näissä suuntaviivoissa ehdotetaan sidosryhmien kartoittamista koskevaan jaksoon lisäsisältöä taulukossa 4 esitetyllä tavalla.

Taulukko 4 – Arviointisuunnitelman 3 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäissisältö ⁴⁰	Lisäsisältö	Perustelut
Asiaankuuluvien sidosryhmien lyhyt kuvaus	Sidosryhmäkartoitus	Sidosryhmäkartoituksen avulla voidaan laatia kattava luettelo asiaankuuluvista sidosryhmistä. Tavoite on kahtalainen: YMP:n strategiasuunnitelmaan ja sen arviointiin osallistuvien sidosryhmien yksilöiminen ja käsityksen saaminen niistä.
Niiden arviointitarpeet	Sidosryhmäluokitus	Luokitus antaa tietoa eri sidosryhmien vallasta, edustavuudesta ja eduista. Luokitus auttaa ryhmittelemään sidosryhmät sen mukaan, miten ne voivat vaikuttaa YMP:n strategiasuunnitelmaan ja sen arviointiin tai miten tämä suunnitelma ja sen arviointi voivat vaikuttaa niihin. Luokituksen avulla voidaan päättää, otetaanko tietty sidosryhmä mukaan, miten ja missä vaiheessa arviointiprosessia se tehdään ja miten se tehdään mahdollisimman tehokkaasti.
Niiden valmiuksien kehittämistarpeet (tarvittaessa)	Sidosryhmäkartoituksen käyttäminen	Kartoitus auttaa päättämään, mitkä ovat merkittävimmät sidosryhmät ja/tai arvioinnin hallinnointirakenteet, jotka liittyvät suunnitteluun, tarjouskilpailuun, täytäntöönpanoon, laadunvalvontaan sekä arvioinnin tulosten levittämiseen ja seurantaan.

⁴⁰ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 3 kohta.

Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?

- 1 jakso – Tavoitteet ja tarpeet: riippuu jossain määrin arviointitarpeista, mitä sidosryhmiä on tärkeää lähestyä, ja ideariihi sidosryhmien kanssa auttaa yksilöimään niiden tarpeet, jotka voivat vuorostaan vaikuttaa arviointitarpeisiin.
- 2 jakso – Hallinnointi ja koordinoitijärjestelyt: jotkin sidosryhmät ovat jäsenvaltiossa osa arvioinnin hallinnointirakennetta.
- 7 jakso – Resurssit, tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen: sidosryhmien kartoittamisesta saadaan myös tietoa teknistä tukea varten, sillä sidosryhmien valmiuksia on kenties kehitettävä ja tätä suunniteltava.

Keskeisiä termejä

Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista **asiaankuuluvista sidosryhmistä** ja selvitys siitä, miksi ne on otettu huomioon, sekä niiden tarpeista, jotka liittyvät arviointitoimiin ja tarvittaessa valmiuksien kehittämiseen.

Sidosryhmien kartoittaminen: Tämä on suhteellisen uusi arviointisuunnitelman osa, koska asetuksen mukaan ”[j]äsenvaltioiden on yksilöitävä arviointisuunnitelmassa asiaankuuluvat sidosryhmät, jotka on otettava huomioon suunniteltaessa arviointia ja valmiuksien kehittämistoimia. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa yksilöitävä muut sidosryhmät kuin seurantakomitean jäsenet”⁴¹.

Asiaankuuluvat sidosryhmät: Tämä termi mainitaan asiaa koskevissa EU:n asetuksissa⁴², mutta niissä ei määritellä, mitä asiaankuuluvat sidosryhmät ovat. Kukin jäsenvaltio yksilöi itse ne sidosryhmät, joilla on merkitystä tiettyjen toimien kannalta. Tässä jaksossa tämä tarkoittaa arviointitoimien ja valmiuksien kehittämisen suunnittelua. Lisäksi yksilöidään tarvittaessa muut sidosryhmät, jotka eivät ole seurantakomitean jäseniä.

Keskeisiä kysymyksiä

- Mitkä ovat arviointisuunnitelman keskeiset sidosryhmät?
  - Ovatko YMP:n strategiasuunnitelman yhteydessä kuullut sidosryhmät arviointisuunnitelman kannalta merkityksellisiä?
  - Mitkä sidosryhmät osallistuvat tietojen toimittamiseen ja arvioinnin tulosten hyödyntämiseen?
- Mitkä ovat niiden edut ja ominaispiirteet (esim. organisaatio, josta ne ovat lähtöisin, ja rooli)?
- Mitkä sidosryhmät osallistuvat arviointisuunnitelman hallinnointi- ja koordinoitijärjestelyihin ja missä roolissa (yhteydet arviointisuunnitelman 2 jaksoon)?
- Mitkä ovat niiden tarpeet suhteessa arviointitoimiin (vaikuttaa arviointisuunnitelman 1 jaksoon)?
- Mitä valmiuksien kehittämistarpeita niillä on (yhteydet arviointisuunnitelman 7 jaksoon)?

⁴¹ Asetuksen (EU) 2022/1475 4 artiklan 2 kohta.

⁴² Asetus (EU) 2022/1475 ja asetus (EU) 2021/2115.

- Miten sidosryhmien olisi osallistuttava arviointitoimiin?

Alueelliset näkökohdat

Eri alueista muodostuvissa maissa tämä arviointisuunnitelman jakso kaipaa erityistä huomiota, ja sitä on selvennettävä seuraavilla kysymyksillä:

- Mikä on alueiden odotettu rooli arviointiprosessin kehittämisessä? Vastuista ja tehtävistä voitaisiin esittää seuraavia jatkokysymyksiä:
  - Mikä on alueiden rooli arviointisuunnitelman suunnittelussa ja arviointiaiheiden valinnassa?
  - Mikä on niiden rooli arviointiin liittyvien tietojen toimittamisessa?
  - Mikä on niiden rooli arvioinnin tulosten integroinnissa?
  - Tarvitsevatko alueet tukea yhteyden ottamiseen tiettyihin toimijoihin?
- Minkä toimijoiden (jotka osallistuvat YMP:n strategiasuunnitelman täytäntöönpanoon kullakin alueella) odotetaan nimenomaan osallistuvan arviointiprosessiin ja millä tavoin, ja minkä mekanismien odotetaan tukevan keskinäisiä yhteyksiä?
- Mihin arviointiprosessiin osallistuviin toimijoihin alueiden on otettava yhteyttä?
- Miten aluetason toimijoiden arviointivalmiuksia aiotaan vahvistaa? Mihin konkreettisiin valmiuksien kehittämistoimiin alueellisten toimijoiden olisi osallistuttava?

Tämän jakson alustava luonnos

1. Sidosryhmien yksilöiminen
2. Sidosryhmien luokittelu (sidosryhmäkartoitus)
3. Sidosryhmien kartoittamisen hyödyntäminen
4. Sidosryhmien valmiuksien kehittämistarpeet

3.4 Aikataulu

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Arviointisuunnitelman tässä jaksossa olisi kuvattava arvioinnin tärkeimmät välitavoitteet sekä arvioinnin ja arviointia tukevien tutkimusten alustava aikataulu, myös tämän suunnittelun perustelut (eli miksi eri aikatauluvalinnat on tehty). Siihen voivat kuulua

- luettelo arvioinneista, jotka koskevat YMP:n strategiasuunnitelman vaikutusta YMP:n tavoitteisiin, ja alustava aikataulu
- luettelo arvioinneista, jotka koskevat erityisaiheita, ja alustava aikataulu (huomaa, että kukin jäsenvaltio voi valita, mitkä erityisaiheet ovat merkityksellisiä⁴³)
- luettelo arviointeja tukevista tutkimuksista ja muista arviointeihin liittyvistä tutkimus- ja analyysitoimista
- luettelo muista arviointitoimista ja niiden aikataulu (esim. valmiuksien kehittämistoimet ja seurantajärjestelmien kehittäminen)
- arviointien etenemissuunnitelma (joka tarjoaa yhteenvedon edellä mainituista kohdista).

Näissä suuntaviivoissa ehdotetaan aikataulujaksoon lisäsisältöä taulukossa 5 esitetyllä tavalla.

Taulukko 5 – Arviointisuunnitelman 4 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäissisältö ⁴⁴	Lisäsisältö	Perustelut
Arviointien ja arviointia tukevien tutkimusten alustava suunnittelu Valintojen perustelut	Arviointien etenemissuunnitelma	Aikataulun arvoa lisäävä etenemissuunnitelma, jossa on aikataulu ja määräajat, antaa kokonaiskuvan arviointitoimista ja -ajoista. Etenemissuunnitelma sisältää kaikenlaiset arviointitoimet: arvioinnit ja arviointia tukevat tutkimukset, valmiuksien kehittämistoimet ja seurantajärjestelmien kehittäminen. Viimeksi mainitulla on merkitystä suunniteltaessa, mitä tietoja arviointeihin tarvitaan. Mahdolliset ajoitukseen liittyvät riskit on otettava huomioon. Voidaan harkita yleistä arviointikehystä, jotta voidaan määrittää keskeiset välitavoitteet.
<p>Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>1 jakso – Tavoitteet ja tarpeet</u>: Arviointiaiheet ja muut toimet ovat aikataulun laatimisen perustana. Ne yksilöidään arviointisuunnitelman 1 jaksossa, ja niiden alustava aikataulu esitetään valittuun lähestymistapaan (onko arviointisuunnitelma pikemminkin strateginen vaiko yksityiskohtaisempi) pohjautuen aikataulujaksossa. 		

⁴³ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II olevan 4 kohdan b alakohta.

⁴⁴ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 4 kohta.

- 2 jakso – Hallinnointi ja koordinointi on yhdistävä osa-alue, sillä aikataulun laatimiseen on kenties otettava mukaan joitakin arviointitoimien koordinoinnista tai toteuttamisesta vastaavia hallinnointielimiä tai toimijoita.
- 5 jakson – Data ja tiedot – avulla saadaan tietoa myös joihinkin arviointitoimiin, ja siksi aikataulussa on otettava huomioon myös tietojen valmistelu- ja keruutoimet.
- 7 jakso – Resurssit, tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen: Arviointeihin käytettävissä olevat resurssit (henkilöstöresurssit, taloudelliset ja tekniset resurssit) vaikuttavat ratkaisevasti myös arviointitoimien päämääriin ja aikatauluun. Jos esimerkiksi tarvitaan tietoteknisiä toimia tai valmiuksien kehittämistoimia, niille olisi suunniteltava alustava aikataulu.

Keskeisiä termejä

Ohjelmasuunnittelusyklin aikana tehtävien **arviointien** ja arviointia tukevien tutkimusten **alustava suunnittelu** sekä **tehtyjen valintojen perustelut**, mukaan lukien seuraavat:

- a) arvioinnit, joilla arvioidaan **YMP:n strategiasuunnitelmien vaikutusta YMP:n tavoitteisiin** ja jotka tehdään YMP:n strategiasuunnitelman täytäntöönpanon aikana
- b) tarvittaessa arvioinnit täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen **erityisaiheiden arvioimiseksi**
- c) **arviointeja tukevat tutkimukset ja muut arviointeihin liittyvät tutkimus- ja analyysitoimet.**

Arviointien alustava aikataulu: Tämä tarkoittaa alustavaa aikataulua, josta olisi käytävä ilmi kunkin prosessin ennakoitu kesto sekä alkamis- ja päättymispäivä. Aikataulu on alustava, sillä pitkä täytäntöönpanokausi edellyttää joustavuutta. Tämä voi tarkoittaa vuosittaisia tarkistuksia tai aikataulun mukautuksia.

Suunnittelu edellyttää, että aikataulutus tehdään taaksepäin (alkaen prosessin viimeisestä vaiheesta), jotta tulokset ovat varmasti saatavilla ajoissa. Tätä varten jäsenvaltioiden saattaa olla tarpeen asettaa arvioinnin välitavoitteita täytäntöönpanon aikana ja sen jälkeen. Vaikka jälkiarvioinnin ajankohta määritellään asetuksessa⁴⁵, jäsenvaltio päättää, mitä arviointeja tehdään ja milloin täytäntöönpanokauden aikana.

Lisäksi arviointisuunnitelmassa on esitettävä **perustelut tehdyille valinnoille**. Se tarkoittaa, että jäsenvaltioiden olisi selitettävä, perustuvatko arvioinnit, mukaan lukien suunnitellut arviointia tukevat tutkimukset, arviointisuunnitelman tarpeisiin ja tavoitteisiin, YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikkaan ja odotettuun täytäntöönpanoon. Näin varmistetaan, että täytetään vähimmäisvaatimukset, kuten kaikkien erityistavoitteiden arviointi vähintään kerran täytäntöönpanokauden aikana. Lisäksi varmistetaan, että kaikki arviointitoimet toteutetaan oikea-aikaisesti, jotta voidaan mitata todellista vaikutusta.

Arvioitaessa **YMP:n strategiasuunnitelman vaikutusta YMP:n tavoitteisiin** olisi noudatettava YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikkaa niin, että a) keskitytään kuhunkin suunnitelmassa käsiteltyyn

⁴⁵ Asetuksen (EU) 2021/2115 140 artiklan 6 kohta.

erityistavoitteeseen tai b) katetaan yhdellä arvioinnilla useita tavoitteita, ja perusteltava, miksi jotakin tavoitetta ei ole arvioitu täytäntöönpanokaudella⁴⁶.

Erityisaiheiden arvioinnissa olisi otettava huomioon sekä arviointitarpeet että YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikka.⁴⁷ Asetuksessa ehdotetaan muun muassa ympäristö- ja ilmastoarkkitehtuuria, Leaderin lisäarvoa, kansallisia YMP-verkostoja sekä maatalouden tieto- ja innovointijärjestelmää (AKIS).

Arviointia tukevat tutkimukset ja muut tutkimus- ja analyysitoimet liittyvät arviointien tueksi tehtyyn työhön (esim. tutkimus tietoaukkojen tunnistamiseksi, tutkimus arviointimenetelmien analysoimiseksi tai kehittämiseksi ja ympäristövaikutusten seuranta koskeva tutkimus), mutta ne eivät ole arviointeja.

Keskeisiä kysymyksiä

- Miten erityistavoitteiden, erityisaiheiden ja arviointia tukevien tutkimusten arviointi on tarkoitus järjestää ajan mittaan ottaen huomioon YMP:n strategiasuunnitelman interventiologiikka ja odotetut tulokset?
- Mitkä ovat arvioinnin keskeiset välitavoitteet, kun ajatellaan myös tulevaa ohjelmakautta?
- Mitä voidaan ottaa huomioon, kun laaditaan arviointisuunnitelman etenemissuunnitelmaa?
- Etenemissuunnitelma voi tarjota hyödyllisen yleiskatsauksen siitä, mitä on arvioitava ja milloin. Erityisiä alakysymyksiä voivat olla seuraavat:
  - Mitä arviointitoimia järjestetään ja milloin?
  - Millaisia valmistelutoimia (esim. arviointikysymysten laatiminen, tietojen valmistelu, menetelmien kehittäminen tai tarjouskilpailujen käynnistäminen) suunnitellut arviointitoimet edellyttävät?
  - Milloin aloitetaan suurten tarjouskilpailujen valmistelu ja muut valmistelutyöt sekä milloin tarjouskilpailut käynnistetään?
- Mitkä ovat aikatauluun liittyvät suurimmat haasteet tai riskit?
- Miten alustavaa aikataulua selkiytetään (esim. strategisen tason arviointisuunnitelma, monivuotinen työsuunnitelma tai vuosittainen toimintasuunnitelma) ja seurataan ohjelmakauden aikana?
- Mitä kokemuksia edellisellä kaudella on saatu arviointien ajoituksesta?

Alueelliset näkökohdat

- Tarvittaessa on harkittava, olisiko alueille asetettava määräaika kansallisen tason arviointien suorittamiseen tarvittavien tietojen tai muiden panosten toimittamiseksi.
- Alueellisten ja kansallisten toimijoiden välinen koordinointi on keskeistä, jotta varmistetaan näiden tasojen välinen johdonmukaisuus ja täydentävyys. Koordinointi on tarpeen, jotta tietyt

⁴⁶ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan a alakohta.

⁴⁷ Asetuksen (EU) 2022/1475 2 artiklan d alakohta.

tiedot voidaan esimerkiksi lähettää alueelliselta tasolta kansalliselle tasolle ja koota ja analysoida ajoissa ja jotta menettely voidaan kuvata ja kartoittaa tarkasti etukäteen.

- Vastaavasti on varmistettava, että alueet voivat asianmukaisesti sisällyttää tietyt arviointien suositukset tai päätelmät alueellisella tasolla suunniteltuihin tai hallinnoituihin interventioihin.

Tämän jakson alustava luonnos

1. Luettelo arvioinneista, jotka koskevat YMP:n strategiasuunnitelman vaikutusta YMP:n tavoitteisiin, ja alustava aikataulu
2. Luettelo arvioinneista, jotka koskevat erityisaiheita, ja alustava aikataulu
3. Luettelo arviointeja tukevista tutkimuksista ja muista arviointeihin liittyvistä tutkimus- ja analyysitoimista sekä alustava aikataulu
4. Luettelo muista arviointitoimista ja niiden aikataulu (esim. valmiuksien kehittämistoimet ja seurantajärjestelmien kehittäminen)
5. Arviointien aikataulu ja etenemissuunnitelma (joka tarjoaa yhteenvedon edellä mainituista kohdista)

3.5 Data ja tiedot

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Arviointisuunnitelman tässä jaksossa olisi analysoitava (analyysiä syvennetään kunkin arvioinnin yhteydessä), mitä tietoja seurantajärjestelmästä on saatavilla ja mitä tietoja on täydennettävä arviointitoimilla, jotta arviointitarpeisiin voidaan vastata asianmukaisesti. Siinä olisi osoitettava, että on analysoitu ja suunniteltu kaikki tarvittavat menettelyt ja toimet, joilla varmistetaan, että asianmukaiset seuranta- ja arviointijärjestelmät ovat ajoissa käytössä.

Ihannetapauksessa kaikki tarvittava data ja tarvittavat tiedot (ml. tarvittaessa esim. kenttämittaukset tai kyselytutkimuksilla ja haastatteluilla saadut laadulliset tiedot) on sisällytetty seurantajärjestelmään täytäntöönpanon alkuvaiheista alkaen, jotta kaikki suunnitellut arvioinnit voitaisiin toteuttaa.

Näissä suuntaviivoissa ehdotetaan lisäsisältöä dataa ja tietoja koskevaan jaksoon taulukossa 6 esitetyllä tavalla.

Taulukko 6 – Arviointisuunnitelman 5 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäissisältö ⁴⁸	Lisäsisältö	Perustelut
<p>Kuvaus järjestelyistä, joilla varmistetaan seuranta ja arviointia koskevien tietojen saatavuus</p> <p>Tärkeimmät tietolähteet</p> <p>Tietojen toimittamista koskevat institutionaaliset järjestelyt</p> <p>Tietojen laadunvalvontajärjestelyt</p> <p>Tietoaukot ja toimet niiden korjaamiseksi</p>	<p>Yleinen arviointikehys tietoaukkojen tunnistamiseksi sekä alustavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • arviointikysymykset ja menestystekijät • indikaattorit • tietolähteet <p>Toimijoiden kouluttaminen tiedonhallintajärjestelmien käytössä tarvittaessa</p>	<p>Arviointikehityksen avulla voidaan koota järjestelmällisesti yhteen kaikki vaaditut ja mahdolliset indikaattorit ja tietolähteet. Se auttaa tunnistamaan ainakin tuloksellisuus-, seuranta- ja arviointi-indikaattoreiden tietotarpeet ja -aukot, myös asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä III luetellut vaikutusindikaattorit, joiden osalta on laskettava nettovaikutukset.</p> <p>Arviointien on perustuttava tuotos-, tulos-, vaikutus- ja taustaindikaattoreihin – 6 artiklan 1 kohta.</p> <p>Myös muita indikaattoreita sekä laadullisia ja määrällisiä tietoja voidaan käyttää – 6 artiklan 2 kohta.</p> <p>Tiedonhallintaan osallistuvien toimijoiden valmiuksien kehittämiseksi saatetaan tarvita erityisiä koulutustilaisuuksia, koska tietojen typologia on uusi (uusi YMP-arkkitehtuuri).</p>
<p>Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>1 jakso – Tavoitteet ja tarpeet</u>: arviointiaiheista ja -toimista, erityisesti arvioitavista erityistavoitteista ja -aiheista, saadaan tietoa datan ja tietojen saatavuutta koskevia järjestelyjä varten. 		

⁴⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 5 kohta.

- 2 ja 3 jakso – Hallinnointi ja sidosryhmien kartoittaminen: joillakin kartoituksessa yksilöidyillä tai hallinnoitiin osallistuvilla sidosryhmillä on tietty tehtävä data- ja tietojärjestelyissä, esimerkiksi jotkin sidosryhmät voivat olla tietojen toimittajia.
- 4 jakso – Aikataulu: data- ja tietojärjestelyt on otettava huomioon arviointisuunnitelman aikataulussa esimerkiksi silloin, kun on tarkoitus perustaa sähköinen tiedonkeruujärjestelmä.
- 7 jakso – Resurssit, tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen: data- ja tietotarpeet olisi otettava huomioon myös seurantaan ja arviointiin tarvittavia resursseja suunniteltaessa sekä tietojen keruuta ja hallintaa koskevan osaamisen parantamiseen tarvittavien valmiuksien kehittämisessä.

Keskeisiä termejä

Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoasetuksen 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista järjestelyistä, joilla varmistetaan **tietojen saatavuus** seurantaan ja arviointia varten, mukaan lukien **tärkeimpien** käytettävien **tietolähteiden** yksilöinti, tietojen toimittamiseen liittyvät institutionaaliset järjestelyt ja tietojen laadunvalvontajärjestelyt. Tähän jaksoon olisi sisällyttävä myös **tietoaukkojen** tunnistaminen ja toimet niiden korjaamiseksi, mukaan lukien **tietojärjestelmien** saattaminen toimintavalmiiksi ajoissa.

Tietojen saatavuus: Tällä tarkoitetaan arvioinneissa tarvittavia tietoja, joiden olisi oltava saatavilla ajoissa, vaaditulla erittelytasolla (kansallinen, alueellinen, paikallinen) ja vaaditussa muodossa. Sitä varten on tärkeää yksilöidä **tärkeimmät tietolähteet**, joita voivat olla kansalliset tai alueelliset tilastoyksiköt, tutkimuskeskukset, yritykset ja muut tietojen toimittajat.

Institutionaaliset järjestelyt: Tällä tarkoitetaan tarpeellisia järjestelyjä, joista jäsenvaltioiden on sovittava tietojen toimittajien kanssa, mukaan lukien tietojen laadunvalvontajärjestelyt. Institutionaalisissa järjestelyissä ja laadunvalvontajärjestelyissä on otettava huomioon arviointien kannalta merkityksellinen alueellinen soveltamisala, ja niihin on sisällyttävä hallintorekisterien tietojen käyttö tilastointitarkoituksiin.⁴⁹

Tietoaukot: Nämä olivat aiemmin melko usein pullonkaulana. Tietoaukot johtuvat muun muassa asiaankuuluvien tietolähteiden puuttumisesta, olemassa olevien tietolähteiden ja tiedonkeruumenetelmien riittämättömästä yhdenmukaistamisesta, aikasarja-analyysiin tarvittavien tietojen riittämättömyydestä sekä tiettyjen interventoiden rajallisesta tai viivästyneestä täytäntöönpanosta. Arviointisuunnitelmaan olisi sisällyttävä toimia tällaisten puutteiden korjaamiseksi. Yksi tähän liittyvä keskeinen toimi on sen varmistaminen, että käytössä ovat kokoonpanoltaan riittävät **tietojärjestelmät**, jotka voidaan saattaa toimintavalmiiksi ajoissa. Edelliseltä ohjelmakaudelta saadut kokemukset ovat tältä osin hyvin merkityksellisiä.

Keskeisiä kysymyksiä

- Mitä tietoja tarvitaan eri arviointeihin (kuten yhteisten ja muiden indikaattoreiden arvoja koskevat tiedot tai muut määrälliset ja laadulliset tiedot)?

⁴⁹ Täytäntöönpanoasetuksen 7 artiklan 2 kohta.

- Mitä tietolähteitä on saatavilla ja mitä muita tietolähteitä tarvitaan?
- Mitä tietoaukkoja on otettava huomioon?
- Mitkä ovat keskeiset menetelmäkysymykset, joita on käsiteltävä tietoaukkojen korjaamiseksi?
- Miten tietojen saatavuutta arvioidaan aiempien kokemusten perusteella?
- Mitä tietojärjestelmiä on jo käytössä, ja miten niitä voidaan mukauttaa tai muuttaa?
- Mitä ehtoja ja mahdollisia lakisääteisiä vaatimuksia sovelletaan rajoitettuihin tietoihin pääsyyn?
- Mitä järjestelyjä tarvitaan sen varmistamiseksi, että arvioijat saavat arvioinneissa tarvittavat tiedot käyttöönsä?
- Miten eri sidosryhmien tai tietojen toimittajien väliset selvät yhteiset määritelmät varmistetaan tiedonkeruun aikana?
- Mitä resursseja (esim. taloudellisia, teknisiä tai henkilöstöresursseja) tietojen keräämiseen tarvitaan?

Alueelliset näkökohdat

Institutionaalisissa järjestelyissä ja laadunvalvontajärjestelyissä on otettava huomioon arviointien kannalta merkityksellinen alueellinen soveltamisala, ja niihin on sisällyttävä hallintorekisterien tietojen käyttö tilastointitarkoituksiin.⁵⁰ Huomioon otettavia erityiskysymyksiä:

- Sopimus tietojen toimittamisesta alueviranomaisten kanssa. On myös aiheellista määritellä sisäisesti, kullakin alueella, mahdolliset sopimukset muiden alueellisella tasolla toimivien toimijoiden kanssa tietojen saamiseksi.
- Jotta tiedot voidaan koota yhteen oikea-aikaisesti, on tärkeää antaa alueille konkreettiset ohjeet, joiden ansiosta tiedot voidaan toimittaa yhtenäisellä tavalla ja samaan aikaan.
- Kerättyjen tietojen on tarvittaessa mahdollistettava tarkoituksenmukainen erittely alueellisella tasolla.
- On tärkeää tarkastella ja analysoida alueiden roolia sekä tietojen toimittajina että mahdollisina käyttäjinä.

Tämän jakson alustava luonnos

1. Seurantamenettelyt ja -mekanismit
2. Arviointien tietotarpeet ja tietolähteet
3. Tietojärjestelyt
4. Tietoaukot ja toimet niiden korjaamiseksi
5. Valmiuksien kehittämistarpeet

⁵⁰ Asetuksen (EU) 2022/1475 7 artiklan 2 kohta.

3.6 Viestintä ja seuranta

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Arviointisuunnitelman tässä jaksossa olisi kuvattava viestintä- ja seurantatapoja ja -välineitä, hyödyntäen edellisiltä ohjelmakausilta saatuja kokemuksia ja asettaen viestintää ja arviointitulosten seurantaan koskevat vähimmäisvaatimukset. Näissä suuntaviivoissa ehdotetaan lisäsisältöä dataa ja tietoja koskevaan jaksoon taulukossa 7 esitetyllä tavalla.

Taulukko 7 – Arviointisuunnitelman 6 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäisisältö ⁵¹	Lisäsisältö	Perustelut
Kuvaus kanavista tai mekanismeista arviointitulosten levittämiseksi kohdevastaanottajille Arvioinnin tulosten seuranta- ja hyödyntämismekanismien kuvaus	Viestintäsuunnitelman kuvaus	Tietojen levittämistä koskevan suunnitelman lisäksi käytössä olisi oltava yleinen viestintäsuunnitelma.
	Arvioinnin tuloksista viestimisen tavoitteet	Tämän tulisi olla olennainen osa kaikissa viestintäprosesseissa.
	Kansallisten YMP-verkostojen rooli	YMP-verkostot ovat keskeinen viestintä- ja levityskanava, ja niiden roolia kannattaa kuvata tarkemmin.
	Seurantakomitean rooli	Seurantakomitealla on tärkeä rooli arvioitaessa edistymistä arvioinnin tulosten ja suositusten seurannassa.
Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?		
<ul style="list-style-type: none"> • <u>1 jakso – Tavoitteet ja tarpeet</u>: arviointien tuloksista (aiheista ja toimista) tiedotetaan, ja suositusten perusteella toteutetaan jatkotoimia. • <u>2 jakso – Hallinnointi ja koordinointi</u>: hallintorakenteisiin kuuluvat toimijat tai elimet osallistuvat viestinnän suunnitteluun ja toteutukseen sekä seuraavat kanavia ja toimia. • <u>3 jakso – Sidosryhmien kartoittaminen</u>: joillakin sidosryhmillä on erityinen rooli viestinnässä ja/tai arvioinnin tulosten seurannassa. • <u>4 jakso – Aikataulu</u>: viestintä- ja seurantatoimet on otettava huomioon arviointisuunnitelman aikataulussa. 		

⁵¹ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 6 kohta.

Keskeisiä termejä

Kuvaus siitä, miten **arvioinnin tulokset** levitetään **kohdevastaanottajille**, sekä kuvaus **mekanismeista, jotka on luotu** arvioinnin tulosten **seuranta** ja hyödyntämistä varten.

Arvioinnin tulokset: Arviointien tulosten, myös päätelmien ja suositusten, olisi perustuttava vankkaan näyttöön. Kohdevastaanottajat voivat käyttää niitä eri tarkoituksiin, kuten täytäntöönpanon parantamiseen (YMP:n strategiasuunnitelmasta vastaavat johtajat), tulevan politiikan suunnitteluun (päättäjät) ja tietoisuuden lisäämiseen politiikan tuloksista (yleisö).

Viestintä: sillä varmistetaan, että arvioinnin tulokset (MITÄ) välitetään oikeille vastaanottajille (KENELLE), oikeassa muodossa (MITEN) ja oikeaan aikaan (MILLOIN).

Kohdevastaanottajat: he ovat arvioinnin sidosryhmiin EU:n, kansallisella ja alueellisella tasolla kuuluvia, kuten päätöksentekijöitä, arvioijia, tutkijoita, tuensaajia ja kansalaisia.

Luodut mekanismit: näillä tarkoitetaan tiedotuskanavia eli keinoja (esim. sähköposti, internet, intranet, uutiskirje tai tapahtumat), joiden avulla arvioinnin tuloksia levitetään.

Arvioinnin tulosten seuranta: Tämä voidaan toteuttaa erilaisten mekanismien (esim. toimintasuunnitelmien, seminaarien, työpajojen, komiteoiden tai tiedevälittämisen⁵²) avulla, jotta arvioinneista saatuja kokemuksia ja suosituksia voidaan hyödyntää YMP:n strategiasuunnitelman täytäntöönpanossa ja toimintapolitiisessa syklissä, myös tulevan politiikan suunnittelussa. Arvioinnin keskeinen tarkoitus on arviointien tuottaman tiedon hyödyntäminen. Tiedon hyödyntämistä olisi edelleen systemaattisesti analysoitava ja jaettava. Sen tarkasteleminen, miten on edistetty arviointihavaintojen johdosta toteutetuissa toimissa, on yksi seurantakomitean tehtävistä.⁵³

Keskeisiä kysymyksiä

Viestintään liittyvät:

- Mitä viestintätarpeita jäsenvaltioilla on?
- Miten voidaan parhaiten viestittää arvioinnin tuloksista ja saavuttaa asiaankuuluvat sidosryhmät?
- Mitä tietokanavia voidaan harkita?

Kohdeyleisöihin liittyvät:

⁵² Vastaavaa englanninkielistä termiä "knowledge brokering" on kuvattu hyvin julkaisussa *Evaluation Matters - The Evaluation Policy for European Union Development Co-operation* (<https://op.europa.eu/s/w7MN>). Tiedevälittäminen on erillinen vaihe prosessissa, jolla edistetään tulosten hyödyntämistä. Se tarkoittaa, että tietoa hyödynnetään tavalla, joka johtaa muutokseen. Arviointipäällikkö vastaa siitä, että näin tapahtuu. Keskeisillä käyttäjillä on kuitenkin parhaat mahdollisuudet edistää arvioinnista saatua näyttöä ja havaintoja. Arviointipäällikkö auttaa keskeisiä käyttäjiä laatimaan toimintasuunnitelman tämän toteutusta varten. Suunnitelmaan voivat sisältyä muun muassa

- sisäisen suunnittelusyklin mahdollisuuksien tunnistaminen silloin, kun arviointia olisi käytettävä päätöksenteossa, ja sen yksilöiminen, kuka vastaa tästä työstä
- ulkoisten mahdollisuuksien tunnistaminen arvioinnista saadun näytön ja havaintojen käyttämiseksi muutokseen vaikuttamiseen
- meta-arviointi (arviointien systeeminen synteesi), jotka tehdään ydinoppimisen kokoamiseksi yhteen vastaavista aiheista.

⁵³ Asetuksen (EU) 2021/2115 124 artiklan 3 kohdan d alakohta.

- Mitkä ovat arvioinnin kohdeyleisöt (asianomaiset sidosryhmät) yleisesti ja kunkin arvioinnin tulosten kohdeyleisöt?

Rooleihin liittyvät:

- Mikä on seurantakomitean rooli viestintä- ja seurantaprosessissa?
- Mikä on kansallisen YMP-verkoston rooli viestintä- ja seurantaprosessissa?
- Mitkä ovat esimerkiksi hallintoviranomaisen, maksajaviraston, interventioiden hallinnoijien ja aluetason hallintojen roolit tässä?
- Mitä muita rakenteita voidaan käyttää arvioinnin tulosten välittämiseen (mm. työryhmät ja verkostot)?

Seurantaan liittyvät:

- Miten arvioinnin tulosten ja suositusten hyödyntämistä voidaan seurata?
- Miten varmistetaan, että arvioinnin tulokset parantavat ohjelman täytäntöönpanoa?

Alueelliset näkökohdat

- On erittäin tärkeää, että alueet voivat käyttää arviointien tuloksia ja sisällyttää ne kaikkia alueellisella tasolla määriteltyjä tai muutettuja ja hallinnoituja interventioita koskevaan päätöksentekoon.
- Arviointien avulla olisi myös pyrittävä tekemään yleisiä päätelmiä, jotka ovat merkityksellisiä eri alueiden kannalta. Tätä varten tiettyihin kansallisen tason arviointeihin voi sisältyä tapaustutkimuksia, joiden perusteella voidaan tehdä päätelmiä alueellisella tasolla. Yksi hyvä vaihtoehto voi olla se, että tietyillä tekniikoilla tuotetaan tuloksia kansallisella ja alueellisella tasolla (esim. homogeeninen kyselytutkimus, jota voidaan analysoida erikseen kunkin alueen osalta).
- Lisäksi on tärkeää käyttää mekanismeja, joiden avulla voidaan käsitellä arvioinnin tuloksia ja niiden vaikutuksia sekä keskustella niistä alueellisella tasolla alueviranomaisten kanssa.

Tämän jakson alustava luonnos

1. Käytettävä lähestymistapa ja edellisiltä ohjelmakausilta saadut kokemukset
2. Arvioinnin tuloksista viestimisen tavoitteet
3. Yleinen viestintäsuunnitelma, mukaan lukien viestintäkanavat ja kohdeyleisöt
4. Seurantamenetelmä, jolla varmistetaan arvioinnin suositusten täytäntöönpano ja arvioinnin tulosten hyödyntäminen

3.7 Resurssit, tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen

Mitä tähän arviointisuunnitelman jaksoon tulee sisällyttää?

Arviointisuunnitelman tässä jaksossa olisi kuvattava suunnitelman täytäntöönpanoon tarvittavat resurssit sekä mahdollinen tekninen tuki ja valmiuksien kehittämistoimet. Tämän jakson sisällön olisi varmistettava, että arviointisuunnitelman toteuttamiseen on käytettävissä, laajassa merkityksessä, riittävästi valmiuksia.

Taulukko 8 – Arviointisuunnitelman 7 jakson ehdotettu sisältö

Vähimmäissisältö ⁵⁴	Lisäsisältö	Perustelut
Resurssien kuvaus (henkilöstö- ja taloudelliset ja tekniset resurssit, ml. tietotekniikka) Täytäntöönpanotuen kuvaus: sidosryhmien ja hallintoviranomaisten tukitarpeet (kansallinen, alueellinen ja paikallinen taso, myös paikalliset toimintaryhmät), tekninen tuki, suuntaviivat ja valmiuksien kehittäminen	Paikallisten toimintaryhmien jäsenneily valmiuksien kehittämissuunnitelma paikallisten kehittämisstrategioiden arvioimiseksi	Paikallisten toimintaryhmien arviointikulttuuri on parantunut aiemmasta. Vuosien 2014–2020 kokemukset osoittavat kuitenkin, että lisätoimia tarvitaan erityisesti arviointikehysten ja arviointimenetelmien osalta. ⁵⁵ Erityinen valmiuksien kehittämissuunnitelma auttaa myös parantamaan paikallisten toimintaryhmien arviointikulttuuria.

⁵⁴ Asetuksen (EU) 2022/1475 liitteessä II oleva 7 jakso ja 7 artiklan 3 ja 4 kohta.

⁵⁵ Tätä havaintoa tukevat arvioinnin tukipalvelun erilaiset valmiuksien kehittämistoimet, esimerkiksi https://enrd.ec.europa.eu/sites/default/files/evaluation_publications/fs-026-it-lags.pdf ja [Evaluation support study on the impact of LEADER on balanced territorial development](#).

Miten tämä jakso liittyy muihin arviointisuunnitelman jaksoihin?

- 1 jakso – Tavoitteet ja tarpeet: resurssien suunnittelussa olisi otettava huomioon suunnitellut arviointiaiheet ja -toimet.
- 4 jakso – Aikataulu: aikatauluun on sisällytettävä mahdollinen tekninen tuki ja mahdolliset valmiuksien kehittämistoimet.
- 2 ja 3 jakso – Hallinnointi ja koordinointi / Sidosryhmien kartoittaminen: hallinnointiin osallistuvilla toimijoilla, elimillä tai rakenteilla ja muilla sidosryhmillä on valmiuksien kehittämistarpeisiin liittyviä tarpeita, jotka olisi otettava huomioon.

Keskeisiä termejä

Kuvaus arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavista ja ennakoiduista **resursseista**, mukaan lukien tieto hallinnollisia valmiuksia, dataa, rahoitusvaroja ja tietotekniikkaa koskevista tarpeista.

Kuvaus asetuksen 7 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun ohjelmatuen täytäntöönpanosta, mukaan lukien **tekninen tuki ja valmiuksien kehittämistoimet**, jotka on toteutettu sen varmistamiseksi, että arviointisuunnitelma voidaan panna kokonaisuudessaan täytäntöön, ja suunniteltu tuki paikallisille toimintaryhmille paikallisten kehittämisstrategioiden arvioinnissa.

Resurssit: Tällä tarkoitetaan arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavia taloudellisia ja teknisiä resursseja ja henkilöstöresursseja. Teknisiä resursseja ovat esimerkiksi tietojärjestelmät, tietokannat ja tietotekniset välineet.

Tekninen tuki ja valmiuksien kehittäminen: Tämä tarkoittaa arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavia taitoja ja ulkoista tukea (esim. analyysi, välineet tai ohjeistus). Niihin voivat kuulua tekniset taidot tai IT-aidot ja metodologiset ja/tai analyttiset taidot. Tukea ja valmiuksien kehittämistä tarjotaan sen jälkeen, kun YMP:n strategiasuunnitelmien arviointeihin osallistuvien sidosryhmien ja hallintoviranomaisten tukitarpeet on yksilöity kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, mukaan lukien paikalliset toimintaryhmät.⁵⁶ Tukea voidaan antaa koulutuksen, ohjeistuksen ja muiden asiaankuuluvien valmiuksien kehittämistoimien muodossa niin, että niitä tarjoaa kansallinen YMP-verkosto tai ne toteutetaan yhteistyössä sen kanssa.⁵⁷ Näissä toimissa olisi otettava huomioon instituutioiden ja sidosryhmien erilaiset seuranta- ja arviointivalmiudet.⁵⁸ Samalla arviointiin liittyvät valmiuksien kehittämistoimet auttavat lisäämään tietoisuutta arviointikulttuurin merkityksestä ja rakentamaan arviointikulttuuria.

Keskeisiä kysymyksiä

- Onko arviointisuunnitelman toteuttamiseen käytettävissä asianmukaiset resurssit (henkilöstöresurssit, taloudelliset ja tekniset resurssit)?
- Miten asiaankuuluvia resursseja voidaan hankkia tarvittaessa?

⁵⁶ Asetuksen (EU) 2022/1475 7 artiklan 3 kohta.

⁵⁷ Asetuksen (EU) 2022/1475 7 artiklan 4 kohta.

⁵⁸ Asetuksen (EU) 2022/1475 7 artiklan 3 kohta.

- Mitkä ovat arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavien valmiuksien kehittämistarpeet, ja miten ne tunnistetaan koko täytäntöönpanokauden ajan?
- Mitkä tukitoimet ja arviointivalmiuksien kehittämistoimet ovat merkityksellisempiä kunkin instituution ja sidosryhmän kannalta?
- Miten suunnitella ja toteuttaa valmiuksien kehittämistä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, myös paikallisten toimintaryhmien osalta?
- Mitkä ovat eri arviointitoimiin käytettävissä olevat määrärahat?

Alueelliset näkökohdat

- Riippuen siitä, mikä on alueiden rooli arviointisuunnitelman toteuttamisessa, on tärkeää varmistaa, että alueilla on tarvittavat taloudelliset ja tekniset resurssit.
- Lisäksi on harkittava koulutusta ja muita tukitoimia, joilla taataan alueiden asianmukainen osallistuminen arviointiprosessiin.

Tämän jakson alustava luonnos

1. Arviointisuunnitelman toteuttamiseen tarvittavat resurssit (talous, henkilöstö, tiedot ja tietotekniikka)
2. Tekninen tuki ja valmiuksien kehittämistoimet (luettelo, sisältö ja aikataulu)
3. Paikallisten toimintaryhmien jäsenneily valmiuksien kehittämissuunnitelma

LIITE – ARVIINTIKRITEERIEN MÄÄRITELMÄT

Arviointikriteereissä käytetyt määritelmät esitetään paremman sääntelyn välineistön⁵⁹ välineessä 47 ja niiden tiivistelmä seuraavassa laatikossa.

Laatikko 1 – Arviointikriteereissä käytetyt määritelmät

VAIKUTTAVUUS

Vaikuttavuusanalysissä tarkastellaan, miten EU:n toimilla on onnistuttu saavuttamaan tavoitteet tai edistetty tavoitteiden saavuttamista. Arvioinnissa olisi otettava kantaa a) tähänastiseen edistymiseen ja b) EU:n toimien osuuteen havaittujen muutosten toteuttamisessa. Vaikuttavuusanalysissä olisi myös tarkasteltava huolellisesti, mitä hyötyjä EU:n toimista kertyy eri sidosryhmille. (Paremmen sääntelyn välineistö, väline 47, s. 403.)

Vaikuttavuudessa on tarkasteltava kahta tasoa: a) toiminnallista vaikuttavuutta, jolloin arvioidaan edistymistä YMP:n erityistavoitteiden saavuttamisessa tulosindikaattoreiden tavoitearvojen perusteella, ja b) vaikutuksia, jolloin arvioidaan edistymistä YMP:n yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa vaikutusindikaattoreiden perusteella.

TEHOKKUUS

Tehokkuudella viitataan resursseihin, joita toimissa käytetään tiettyjen muutosten aikaan saamiseksi kyseisten toimien avulla. Tehokkuusanalysissä olisi tarkasteltava huolellisesti, mitä kustannuksia EU:n toimista kertyy eri sidosryhmille. Tehokkuusanalysissä olisi myös verrattava yksilöityjä kustannuksia tehokkuuskriteerissä määritettyihin hyötyihin ja selvítettävä mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen ja rasitteen vähentämiseen. (Paremmen sääntelyn välineistö, väline 47, s. 404–405.)

ASIAANKUULUVUUS

Asiaankuuluvuuden osalta tarkastellaan tarpeiden ja ongelmien välistä suhdetta toimien käyttöönoton ja täytäntöönpanon aikana. Asiaankuuluvuuden yhteydessä olisi tarkasteltava myös EU:n nykyisten ja tulevien tarpeiden ja ongelmien sekä toimien tavoitteiden välistä suhdetta. (Paremmen sääntelyn välineistö, väline 47, s. 407.)

JOHDONMUKAISUUS

Johdonmukaisuuden arvioinnissa tarkastellaan, miten hyvin eri toimet, EU:n tai kansainväliset politiikat tai politiikan kansalliset, alueelliset tai paikalliset osatekijät toimivat (tai eivät toimi) yhdessä. Sisäistä johdonmukaisuutta tarkastettaessa tarkastellaan, miten jonkin EU:n toimen eri osat toimivat yhdessä tavoitteiden saavuttamiseksi. Ulkoisen johdonmukaisuuden tarkastaminen tarkoittaa, että eri tasoilla voidaan tehdä samankaltaisia tarkastuksia suhteessa muihin ("ulkoisiin") toimiin. Johdonmukaisuusanalysiin voi tarvittaessa kuulua sen tarkastaminen, ovatko toimet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisia tai ovatko ne yhdenmukaisia yleisten ympäristötavoitteiden (kuten ilmastolain) tai muiden ympäristöön kohdistuvien politiikkojen kanssa. (Paremmen sääntelyn välineistö, väline 47, s. 408.)

UNIONIN TASOLLA SAATAVA LISÄARVO

EU:n tuoman lisäarvon osalta tarkastellaan EU:n toimista johtuvia muutoksia, jotka ylittävät ne muutokset, jotka olisi voitu kohtuudella odottaa saavutettavan jäsenvaltioiden kansallisten toimien avulla. Toissijaisuusperiaatteen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artikla) mukaisesti ja muilla kuin EU:n yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla EU:n olisi toimittava vain silloin, kun tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin unionin toimilla kuin jäsenvaltioiden toimilla. (Paremmen sääntelyn välineistö, väline 47, s. 409.)

⁵⁹ Paremmen sääntelyn välineistö – 6 luku (europa.eu).

European Evaluation Helpdesk for the CAP

Rue Belliard 12,
1040 Brussels, Belgium
+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

https://eu-cap-network.ec.europa.eu/index_en

Funded by
the European Union